



معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

## شیوه‌نامه اجرائی آیین‌نامه یکپارچه آموزشی دانشگاه کاشان

به همراه تبصره‌های الحاقی موارد تفویض اختیار شده به دانشگاه

برای دوره‌های تحصیلی کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری

مهر ۱۳۹۷



# معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی

## شیوه‌نامه اجرائی آیین‌نامه یکپارچه آموزشی

### مقاطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکتری

#### مقدمه:

با استناد به مفاد طرح آمایش آموزش عالی مصوب ۱۸ اسفندماه ۱۳۹۴ شورای عالی انقلاب فرهنگی مبنی بر تمرکززدایی و واگذاری اختیارات به دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی کشور و با عنایت به نامه شماره ۴۳۰۶۹/۲ مورخ ۱/۳/۹۷ معاون محترم آموزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مبنی بر ابلاغ آیین‌نامه یکپارچه آموزشی دوره‌های تحصیلی و موظف بودن دانشگاه‌های سطح یک و دو برای تدوین شیوه‌نامه موارد تفویض اختیار شده، با توجه به تجربیات آموزشی و مصوبات شورای آموزشی و تحصیلات تکمیلی طی ۲۰ سال گذشته در دانشگاه کاشان، تبصره‌های الحاقی ماده‌های مندرج در آیین‌نامه یادشده توسط معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تهیه و تدوین و پس از طرح و بررسی آن در جلسات مختلف شوراهای آموزشی و تحصیلات تکمیلی اصلاح و نهایی شده و در جلسه مورخ ۶ آبان ۱۳۹۷ در قالب «شیوه‌نامه اجرایی آیین‌نامه یکپارچه آموزشی دانشگاه کاشان» برای سه مقطع تحصیلی کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکتری به تصویب هیات رئیسه دانشگاه رسیده و برای دانشجویان ورودی سال ۹۷ و بعد از آن لازم‌الاجرا است.

#### بخش نخست: مواد عمومی

##### ماده ۱. هدف

هدف از تدوین این آیین‌نامه، انتظام بخشیدن به امور تحصیلی دانشجویان از طریق تعیین چارچوب قانونی برای اجرای هماهنگ، یکپارچه و صحیح برنامه‌های آموزشی و پژوهشی دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی کشور به منظور تربیت نیروی انسانی متخصص، متعهد، آشنا با علم و آخرین دستاوردهای علمی، و منطبق با نیازهای جامعه، در راستای بهره‌گیری بهینه از ظرفیت‌های موجود برای ارتقای سطح کیفی آموزش و پژوهش در دوره کاردانی، کارشناسی، کارشناسی‌ارشد و دکتری تخصصی است. دوره‌های تحصیلی «دکتری عمومی

رشته دامپزشکی» و «دستیاری دوره‌های تخصصی»، یا شیوه‌های پذیرش مانند «کارشناسی ارشد پیوسته»، «دکتری مستقیم»، «دکتری پیوسته»، دارای مقررات ویژه خود هستند و از آیین‌نامه‌های جداگانه پیروی می‌کنند.

**ماده ۲.** شرط ورود به دانشگاه، تایید شایستگی‌های عمومی از طریق پذیرفته شدن در آزمون ورودی و یا کسب پذیرش از دانشگاه طبق ضوابط و مقررات مصوب وزارت است.

**ماده ۳.** آموزش در دانشگاه مبتنی بر نظام واحدی است.

**ماده ۴.** دانشگاه موظف است برای دوره‌ای که مجوز آن را از مراجع قانونی دریافت نموده است، دانشجو بپذیرد و فقط برنامه‌های آموزشی و درسی که بر اساس ضوابط ابلاغی وزارت تدوین گردیده است، را اجرا نماید.

**ماده ۵.** آموزش رایگان برای هر دانشجو در هر دوره تحصیلی صرفاً یک بار امکان پذیر است.

تبصره: دانشجوی مشمول آموزش رایگان، در صورت حذف غیرموجه درس به تشخیص دانشگاه یا به دست نیاوردن نمره قبولی در هر درس، برای انتخاب مجدد همان درس یا درس جایگزین آن، موظف به پرداخت هزینه درس مطابق تعرفه مصوب هیئت امنای دانشگاه است.

**ماده ۶.** حضور دانشجو در تمام جلسات کلاس درس دوره‌های تحصیلی حضوری الزامی است.

تبصره: اگر دانشجو در درسی بیش از ۳/۱۶ جلسات کلاس و یا در جلسه امتحان پایان نیمسال همان درس، غیبت کند، نمره آن درس صفر خواهد شد. در صورتی که به تشخیص شورای آموزشی دانشگاه، غیبت دانشجو موجه تشخیص داده شود، آن درس صفر، از مجموع درس‌های آن نیمسال حذف می‌شود.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۶:

۱- چنانچه دانشجو برای غیبت در جلسه امتحانی دلیل پزشکی داشته باشد، لازم است درخواست پزشکی وی به تایید پزشک معتمد دانشگاه برسد تا غیبت وی موجه تلقی گردد.

۲- موجه شدن غیبت دانشجویی که دلایل غیر پزشکی برای غیبت در جلسه امتحانی داشته باشد، منوط به موافقت گروه آموزشی و تایید معاون آموزشی دانشکده/پژوهشکده است.

۳- موجه شدن غیبت درس، به معنای بی‌تأثیر شدن نمره صفر در معدل آن نیمسال و معدل کل دانشجو می‌باشد. درس مذکور در کارنامه دانشجو باقی می‌ماند و اخذ مجدد آن درس یا درس جایگزین، مشمول پرداخت هزینه می‌شود.

۴- چنانچه دانشجویی در امتحان تئوری دروس کارگاهی و آزمایشگاهی غیبت داشته باشد، ارزشیابی، با توجه به سهم بخش عملی آن دروس صورت می‌پذیرد.

**ماده ۷.** پیشرفت تحصیلی دانشجو در هر درس، توسط عضو هیئت علمی یا مدرس همان درس و بر اساس حضور، شرکت در فعالیت‌های کلاسی و نتایج امتحانات ارزشیابی می‌شود.  
تبصره. برگزاری آزمون کتبی برای درس‌های نظری الزامی است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۷:

- ۱- حداکثر فرصت اعلام نمره برای دروس کارشناسی، دو هفته بعد از برگزاری آخرین امتحان پایان نیمسال، و در مقاطع تحصیلات تکمیلی، برای دروس نیمسال اول سی و یکم فروردین، و برای دروس نیمسال دوم بیستم شهریور است.
  - ۲- حداکثر مهلت اعلام نمره دروس پروژه، پروژه تحقیقاتی، پژوهش‌های انفرادی، کارآموزی و طرح نهایی اخذ شده در نیمسال اول، تا سی و یکم شهریور و اخذ شده در نیمسال دوم، تا سی‌ام بهمن سال بعد است.
- ماده ۸.** سقف مدت مجاز تحصیل در هر دوره محدود است و با اتمام سنوات مجاز، امکان تحصیل در آن دوره از دانشجو سلب می‌شود.

تبصره: ادامه تحصیل دانشجوی مشروط «در سنوات مجاز»، منوط به تایید مراجع قانونی دانشگاه است.

### بخش دوم: مواد اختصاصی

#### الف- دوره کارشناسی

**ماده ۹.** مدت مجاز تحصیل در دوره کاردانی (پیوسته و ناپیوسته) و کارشناسی ناپیوسته ۴ نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۸ نیمسال است.  
تبصره: دانشگاه اختیار دارد، مدت مجاز را حداکثر تا ۲ نیمسال افزایش دهد.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۹:

- ۱- افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجو برای نیمسال نهم و دهم در اختیار شورای آموزشی دانشگاه، و برای نیمسال یازدهم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.
- ۲- ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال یازدهم و بعد از آن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.
- ۳- دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی و حذف نیمسال استفاده کند که هر دوی آن با احتساب در سنوات می‌باشد.

۴- مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، مأموریت همسر یا والدین و سایر مصادیق مرخصی تحصیلی، حداکثر دو نیمسال و بدون احتساب در سنوات است.

۵- دانشجوی روزانه با آموزش رایگان، تا نیمسال نهم از پرداخت شهریه آموزشی معاف است، اما برای نیمسال دهم و بعد از آن ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

ماده ۱۰: تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره کارشناسی به شیوه حضوری در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

تبصره ۱: دانشجوی دوره کارشناسی می‌تواند هم‌زمان، در دوره‌های غیرحضوری که منتهی به مدرک تحصیلی می‌شود، تحصیل کند.

تبصره ۲: تحصیل هم‌زمان دانشجویان استعداد درخشان دوره کارشناسی بر اساس مصوبات مراجع قانونی وزارت انجام می‌شود.

ماده ۱۱: انتخاب حداقل ۱۲ واحد در هر نیمسال برای دانشجوی الزامی است.

تبصره. در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجوی موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجوی از حدنصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۱:

۱- انتخاب واحد پس از بازه زمانی مندرج در تقویم آموزشی نیمسال، مستلزم پرداخت جریمه است.

۲- دانشجوی می‌تواند در زمان حذف و اضافه هر نیمسال، حداکثر ۳ درس انتخابی خود را حذف، و سه درس جدید اضافه نماید؛ مشروط بر آنکه تعداد واحدهای باقیمانده وی کمتر از ۱۲ واحد و بیش از ۲۰ واحد نشود.

۳- در شرایط خاص، حذف تمام دروس یک نیمسال تحصیلی با درخواست کتبی دانشجوی و تأیید شورای آموزشی دانشکده قبل از شروع امتحانات و با احتساب در سنوات تحصیلی امکان پذیر است.

۴- در صورت اضطرار، دانشجوی می‌تواند تا دو هفته قبل از شروع امتحانات پایان نیمسال، صرفاً یک درس را با تأیید گروه آموزشی حذف کند، به شرطی که تعداد واحدهای باقیمانده دانشجوی کمتر از ۱۲ واحد نشود.

۵- اگر میانگین نمرات یک نیمسال دانشجوی ۱۵ تا ۱۶/۹۹ باشد، با تأیید استاد راهنمای آموزشی می‌تواند برای نیمسال بعدی حداکثر تا ۲۲ واحد اخذ نماید.

۶- چنانچه میانگین نمرات یک نیمسال دانشجوی ۱۷ و بالاتر از آن باشد، می‌تواند برای نیمسال بعدی حداکثر تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.

- ۷- چنانچه دانشجو در نیمسال آخر برای دانش‌آموختگی، حداکثر ۲۴ واحد درسی باقی داشته باشد، به شرطی که میانگین کل وی بالای ۱۰ باشد، می‌تواند تا ۲۴ واحد درسی اخذ نماید.
- ۸- حداکثر واحد مجاز انتخابی در دوره تابستان ۶ واحد درسی است.
- ۹- اگر برای دانشجوی در شرف دانش‌آموختگی، حداکثر ۳ درس تئوری باقی مانده باشد، می‌تواند با موافقت گروه آموزشی و رعایت سقف ۹ واحد، دو درس را به صورت «معرفی به استاد» و درس سوم را در قالب «غیر حضوری» بگذراند. در ضمن، چنانچه دانشجویی قبلاً یک درس نظری- عملی را اخذ، ولی نمره قبولی کسب نکند، اما دوره عملی درس مورد نظر را گذرانده باشد، می‌تواند با رعایت مفاد این تبصره، بخش نظری آن درس را به صورت معرفی به استاد بگذراند. لازم به ذکر است دانشجویی که گزارش تخلف امتحانی یا انضباطی در حال بررسی دارد، نمی‌تواند از تسهیلات تبصره حاضر استفاده کند.
- ۱۰- دانشجو می‌تواند در طول دوره تحصیل با موافقت گروه آموزشی، حداکثر ده درصد از واحدهای درسی خود را به صورت الکترونیکی بگذراند.
- ۱۱- در صورتی که تعداد واحدهای انتخابی یا باقیمانده دانشجو در پایان هر نیمسال به تشخیص گروه آموزشی، بنا به دلایل موجه و خارج از اراده دانشجو به کمتر از ۱۲ واحد درسی برسد، در این صورت این نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل در سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود اما در مشروطی یا ممتاز شدن دانشجو در همان نیمسال بی‌تاثیر است.
- ۱۲- چنانچه تعداد واحد گذرانده دانشجو هنگام دانش‌آموختگی بیش از تعداد واحدهای مصوب رشته تحصیلی وی باشد، هزینه واحدهای مازاد، بر اساس نرخ شبانه از او دریافت می‌گردد.
- ماده ۱۲. دانشجوی دوره‌های کاردانی ناپیوسته و کارشناسی پیوسته می‌تواند در صورت دارا بودن شرایط «در همان دانشگاه» و در صورت موافقت دانشگاه، مشروط به امکان ادامه تحصیل در «سنوات مجاز باقیمانده» رشته تحصیل خود را تغییر دهد.

تبصره ۱. دانشجو در هر دوره تحصیلی فقط یک بار می‌تواند با رعایت ضوابط تغییر رشته دهد.

تبصره ۲. تغییر رشته دانشجو در دوره کاردانی پیوسته و کارشناسی ناپیوسته ممنوع است.

تبصره ۳. در صورت تغییر رشته، معادل‌سازی دروس فقط در دوره‌های هم‌عرض مجاز است

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۲:

تغییر رشته با توجه به شرایط و ضوابط زیر صورت می‌پذیرد:

- ۱- متقاضی باید در آزمون سراسری سال ورود، حد نصاب رشته مورد نظر را در دانشگاه کاشان یا دانشگاه مقصد (در صورت انتقال توأم با تغییر رشته) کسب کرده باشد.

- ۲- گذراندن حداقل یک نیمسال تحصیلی برای دانشجوی متقاضی تغییر رشته یا انتقال توام با تغییر رشته الزامی است.
- ۳- با توجه به حداکثر مدت مجاز تحصیل، امکان گذراندن واحدهای درسی مورد نیاز در رشته جدید وجود داشته باشد.
- ۴- متقاضی می‌بایست موافقت گروه آموزشی مبدا و مقصد را برای تغییر رشته یا انتقال توام با تغییر رشته کسب کند.
- ۵- در صورت پذیرش دانشجو در رشته جدید، دروسی که ایشان در رشته قبلی گذرانده در گروه آموزشی جدید بررسی و معادل‌سازی می‌شود و فقط دروسی پذیرفته می‌شود که به تشخیص گروه آموزشی با دروس رشته جدید، اشتراک محتوایی داشته باشد. لازم به ذکر است دروس پذیرفته شده در کارنامه دانشجو ثبت و نمرات آنها در محاسبه معدل کل منظور می‌شود، ولی نمرات دروس پذیرفته نشده بدون احتساب در معدل، در کارنامه دانشجو باقی می‌ماند. در این حال چنانچه معدل کل واحدهای پذیرفته شده او کمتر از ۱۲ باشد، به ازای هر ۱۲ واحد یک مشروطی برای دانشجو در رشته جدید منظور می‌گردد.
- ۶- تطبیق و معادل‌سازی نمرات دروس قبلی دانشجو با موافقت گروه آموزشی امکان‌پذیر است. به ازای هر ۱۲ تا ۲۰ واحد از دروس معادل‌سازی شده، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجو کاسته می‌شود.
- ۷- تغییر رشته و ادامه تحصیل دانشجویان دوره نوبت دوم تنها در همان دوره امکان‌پذیر است.
- ۸- تغییر رشته دانشجویان خارجی بدون آزمون از شمول شرط بند یک مستثنی است. اما چنانچه پذیرش از طریق کنکور سراسری باشد، ابتدا بایستی مکاتبات لازم توسط سرپرست دانشجویان خارجی با سازمان و ارگانهای مرتبط انجام گیرد و در صورت موافقت، بدون در نظر گرفتن شرط بند ۱، در خصوص تغییر رشته اقدام شود.

**ماده ۱۳.** انتقال دانشجو، در صورت تایید دانشگاه مبدأ و موافقت دانشگاه مقصد، بلامانع است.

تبصره. انتقال دانشجو از دانشگاه غیردولتی به دولتی، از شهریه‌پرداز به رایگان، از غیرحضور به نیمه حضوری و حضوری ممنوع، ولی عکس آن مجاز است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۳:

- ۱- دانشجوی متقاضی میهمانی باید در اردیبهشت ماه هر سال، برای دو نیمسال تحصیلی درخواست خود را در سامانه نقل و انتقال وزارت علوم ثبت نماید تا در موعد مقرر دانشگاه مبدا و مقصد درخواست را بررسی و اعلام نظر نمایند.
- ۲- حداکثر مدت میهمانی ۴ نیمسال است و دانشجو موظف است پس از آن، در خصوص تعیین وضعیت خود از جمله برگشت به دانشگاه مبدا، میهمانی دائم یا انتقالی اقدام نماید.

۳- دانشجوی دوره روزانه در نیمسال‌های میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه دانشجوی نوبت دوم به دانشگاه کاشان می‌باشد. چنانچه دانشجوی متقاضی انتقال به دانشگاه کاشان، حد نصاب دوره روزانه این دانشگاه را در کارنامه محرمانه خود داشته باشد، بعد از چهار نیمسال میهمانی، به دوره روزانه انتقال می‌یابد.

۴- دانشجوی نوبت دوم در دوران میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به دانشگاه مبدأ و کل شهریه ثابت و متغیر به دانشگاه مقصد می‌باشد. در صورت انتقال نیز مطابق مقررات، به دوره نوبت دوم منتقل می‌گردد.

۵- واحدهایی را که دانشجوی میهمان یا انتقالی در دانشگاه می‌گذرانند، در کارنامه او در دانشگاه مبدأ ثبت می‌شود و نمرات آنها در محاسبات میانگین نیمسال و میانگین کل وی منظور خواهد شد. مدرک فراغت از تحصیل دانشجوی میهمان، توسط دانشگاه مبدأ، و دانشجوی انتقالی توسط دانشگاه مقصد صادر می‌شود.

**ماده ۱۴.** دانشگاه موظف است برای هدایت تحصیلی دانشجویان از زمان پذیرش، یکی از اعضای هیئت علمی مرتبط با رشته تحصیلی دانشجو را به عنوان «راهنمای آموزشی» تعیین و بر اساس سازوکار مصوب دانشگاه، بر نحوه عملکرد او نظارت کند.

**ماده ۱۵.** نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۰ و میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۲ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد؛ آن نیمسال، مشروط تلقی می‌شود. سقف مجاز مشروط اعم از متوالی یا متناوب، در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته دو نیمسال و در دوره کارشناسی پیوسته ۳ نیمسال است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۵:

۱- دانشجویی که در یک نیمسال در درسی نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، آن درس یا درس جایگزین را با نمره قبولی بگذرانند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجو باقی می‌ماند، اما در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی، ملاک محاسبه میانگین کل دوره خواهد بود.

۲- گذراندن دروس با استفاده از تبصره یک، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجو در نیمسال‌های قبل را ختشی نمی‌کند. در ضمن تسهیلات این تبصره برای درسی که به دلیل تقلب با حکم کمیته انضباطی، نمره ۲۵/ ثبت شده است نمی‌شود.

۳- چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال تحصیلی کمتر از ۱۲ باشد، دانشجو در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود و در نیمسال بعدی حداکثر می‌تواند تا ۱۴ واحد درسی انتخاب کند.

۴- ملاک بررسی وضعیت مشروطی، تعداد واحد باقی‌مانده آن نیمسال و بدون در نظر گرفتن تعداد واحد دروسی است که غیبت امتحانی آنها موجه شده است.



**ماده ۱۶.** در صورتی که دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کارشناسی پیوسته حداقل ۶۸ واحد درسی (شامل حداکثر ۱۰ واحد درس عمومی و مابقی از سایر دروس دوره) را با نمره قبولی بگذراند و میانگین کل واحدهای اخذ شده وی ۱۲ یا بالاتر باشد، می‌تواند مدرک دوره کاردانی همان رشته را دریافت کند. در غیر این صورت به چنین دانشجویی و همچنین به دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل در دوره کاردانی و کارشناسی ناپیوسته، فقط یک گواهی، مبنی بر تعداد واحدهای گذرانده شده داده خواهد شد.

تبصره: مدرک کاردانی حسب تقاضای مستند دانشجو و صرف نظر از وجود دوره کاردانی مصوب در آن رشته یا مجری بودن دانشگاه محل تحصیل دانشجو، صادر می‌شود.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۶:

- ۱- ثبت نام نکردن دانشجو در هر نیمسال تحصیلی، انصراف از تحصیل محسوب می‌شود و تصمیم‌گیری در مورد بازگشت به تحصیل دانشجوی منصرف از تحصیل بر عهده شورای آموزشی دانشگاه است.
  - ۲- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا وکیل قانونی به صورت کتبی به مدیر امور آموزشی دانشگاه ارائه کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.
  - ۳- چنانچه دانشجوی هزینه‌پرداز درخواست انصراف خود را حداکثر تا قبل از دو ماه از سپری شدن نیمسال تحصیلی ارائه دهد، ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یادشده باشد، لازم است شهریه به صورت کامل پرداخت گردد.
  - ۴- چنانچه دانشجوی روزانه با آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال از ادامه تحصیل انصراف دهد، ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان می‌باشد.
  - ۵- صدور مدرک کاردانی برای دانشجوی منصرف یا محروم از تحصیل به شیوه استخراج از واحدهای گذرانده شده و صرفاً بر مبنای میانگین کل همان واحدها صورت می‌پذیرد.
- ماده ۱۷.** ملاک دانش‌آموختگی برای دوره‌های کاردانی، کارشناسی پیوسته و ناپیوسته، گذراندن کلیه واحدهای دوره و داشتن میانگین کل حداقل ۱۲ در پایان دوره است.

#### ❖ تبصره الحاقی ماده ۱۷:

- ۱- چنانچه میانگین کل دانشجویی پس از گذراندن تمام واحدهای درسی آن دوره کمتر از ۱۲ باشد، تنها یک نیمسال با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی به وی فرصت داده می‌شود تا با اخذ مجدد حداکثر ۲۰ واحد از درس‌هایی که با نمره کمتر از ۱۲ گذرانده است، میانگین کل دروس اخذ شده خود را به حداقل

۱۲ برساند و مدرک تحصیلی دوره را دریافت کند، در غیر این صورت از دریافت مدرک کارشناسی محروم می‌شود.

**ماده ۱۸.** تاریخ دانش‌آموختگی، زمان ثبت آخرین نمره درس دانشجو در اداره آموزش دانشگاه است.

### ب- دوره کارشناسی ارشد

**ماده ۱۹.** مدت مجاز تحصیل در دوره کارشناسی ارشد ۴ نیمسال یا ۲ سال است.

تبصره ۱. در صورتیکه دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲. تحصیل هم‌زمان دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در کلیه شیوه‌های آموزشی و در کلیه دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۱۹:

۱- افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجو برای نیمسال‌های پنجم و ششم در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی، و برای نیمسال هفتم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.

۲- ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال هفتم و بعد از آن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.

۳- چنانچه گروه آموزشی گذراندن دروسی را برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو ضروری تشخیص دهد، یا چنانچه رشته دانشجویی با رشته مقطع کارشناسی وی نامتجانس باشد، بنا به تشخیص گروه آموزشی می‌تواند حداکثر ۱۲ واحد جبرانی بگذراند. در صورت گذراندن حداقل ۸ واحد جبرانی، یک نیمسال به سنوات تحصیلی مجاز وی افزوده می‌شود. کسب نمره ۱۲ در دروس جبرانی الزامی است، ولی نمره دروس مذکور در میانگین نیمسال و کل دانشجو محاسبه نمی‌شود و هزینه آن دروس طبق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه از دانشجو دریافت می‌شود.

۴- دانشجو می‌تواند با رعایت سنوات مجاز تحصیل، حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال استفاده کند. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

۵- مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، مأموریت همسر یا والدین و سایر مصادیق مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، حداکثر دو نیمسال است. بدیهی است مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو به حساب نمی‌آید.

۶- دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان، تا نیمسال پنجم از پرداخت شهریه آموزشی معاف است، اما برای نیمسال ششم و بعد از آن ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه است.

۷- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا توسط وکیل قانونی به صورت کتبی به مدیر امور آموزشی دانشگاه ارائه کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.

۸- چنانچه دانشجوی هزینه‌پرداز درخواست انصراف خود را حداکثر تا قبل از دو ماه از سپری شدن نیمسال تحصیلی ارائه دهد، ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یادشده ارائه دهد، ملزم به پرداخت کامل شهریه است.

۹- چنانچه دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال از ادامه تحصیل انصراف دهد، ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان می‌باشد.

**ماده ۲۰.** تعداد واحدهای درسی در دوره کارشناسی ارشد، حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ است که از این تعداد ۴ تا ۶ واحد مربوط به پایان‌نامه و باقی‌مانده به صورت واحدهای آموزشی است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۲۰:

۱- چنانچه دانشجویی با توجه به شرایط خاص، متقاضی تغییر شیوه تحصیل از آموزشی- پژوهشی به آموزشی باشد، در صورت موافقت شورای آموزشی گروه و شورای آموزشی دانشکده/ پژوهشکده می‌تواند در مدت مجاز تحصیل به جای واحد پایان‌نامه، واحد یا واحدهای درسی اخذ نماید و با میانگین کل حداقل ۱۴ به شیوه آموزشی دانش‌آموخته شود. در ضمن نوع شیوه دانش‌آموختگی در مدرک تحصیلی قید می‌گردد. در ضمن دانشجویان روزانه‌ای که با استفاده از این بند، تغییر شیوه تحصیل می‌دهند، از همان نیمسالی که تغییر شیوه تحصیل داده‌اند، در سیستم به صورت هزینه‌پرداز تغییر وضعیت می‌یابند.

۲- چنانچه دانشجویی متقاضی تغییر شیوه تحصیل از آموزشی به آموزشی- پژوهشی، بر اساس میانگین معدل کل، جزو ۲۰٪ برتر دانشجویان هم رشته- هم ورودی خود باشد، در صورت موافقت شورای آموزشی گروه، شورای آموزشی دانشکده/ پژوهشکده و شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، می‌تواند در مدت مجاز تحصیل به جای معادل واحد یا واحدهای درسی، پایان‌نامه اخذ نماید و با میانگین کل حداقل ۱۴ به شیوه آموزشی- پژوهشی دانش‌آموخته شود.

**ماده ۲۱.** انتخاب حداقل ۸ واحد در هر نیمسال برای دانشجو الزامی است.

تبصره: در صورتی که دانشگاه به هر دلیل با حذف واحدهای درسی دانشجو موافقت کند و این امر منجر به کاهش تعداد واحدهای دانشجو از حد نصاب شود، آن نیمسال به عنوان یک نیمسال کامل جزو سنوات تحصیلی وی محسوب می‌شود.

### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۲۱:

- ۱- در آخرین نیمسال تحصیلی، دانشجو از شرط اخذ حداقل واحد آموزشی معاف است. حداکثر واحدی که دانشجو می‌تواند در یک نیمسال اخذ نماید ۱۴ واحد است. در ضمن، مجموع واحدهای جبرانی و اصلی دانشجو در یک نیمسال نباید بیش از ۱۶ واحد شود.
- ۲- انتخاب واحد پس از بازه زمانی مندرج در تقویم آموزشی نیمسال، مستلزم موافقت استاد راهنما و پرداخت جریمه است. در مرحله پژوهشی، دانشجو موظف است تا زمان دفاع از پایان‌نامه، در هر نیمسال نسبت به انتخاب و ثبت مجدد آن اقدام نماید.
- ۳- دانشجویی که در یک بازه زمانی مشخص، انتخاب واحد پایان‌نامه وی توسط استاد راهنما به علت عدم رضایت از حضور و پیشرفت امور پژوهشی لغو گردد، موظف است ضمن اخذ موافقت استاد راهنما، با پرداخت جریمه نسبت به اخذ مجدد آن اقدام نماید، در غیر اینصورت به منزله منصرف از تحصیل شناخته شده و مشمول اعمال مقررات آموزشی می‌شود.
- ۴- در شرایط خاص، دانشجو می‌تواند ضمن رعایت حداقل واحد آموزشی یک نیمسال، با موافقت گروه آموزشی، یک درس خود را قبل از شروع امتحانات حذف نماید.
- ۵- اگر واحدهای آموزشی یک نیمسال دانشجو بنا به دلایلی موجه، کمتر از ۸ واحد شود، میانگین نمرات آن نیمسال در مشروطی دانشجو بی‌تاثیر است.

**ماده ۲۲.** «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره کارشناسی‌ارشد در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی و غیردولتی) ممنوع است.

### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۲۲:

- ۱- در موارد خاص، دانشجو می‌تواند با موافقت گروه آموزشی به دانشگاه کاشان یا سایر دانشگاه‌های کشور میهمان شود.
- ۲- دانشجوی دوره روزانه سایر دانشگاه‌های کشور، در نیمسال‌های میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه دانشجوی نوبت دوم به دانشگاه کاشان می‌باشد.
- ۳- دانشجوی نوبت دوم در دوران میهمانی در دانشگاه کاشان، ملزم به پرداخت شهریه ثابت و متغیر به این دانشگاه است. در ضمن چنانچه دانشجوی نوبت دوم دانشگاه کاشان، به سایر دانشگاه‌های کشور میهمان شود، در دوران میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به دانشگاه کاشان است.

**ماده ۲۳.** نمره ارزشیابی هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود و حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۲ است. میانگین کل قابل قبول در هر نیمسال ۱۴ است و چنانچه میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال

تحصیلی کمتر از ۱۴ باشد دانشجوی در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود. سقف مجاز مشروط اعم از متوالی یا متناوب، در دوره کارشناسی ارشد ۲ نیمسال است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۲۳:

- ۱- چنانچه دانشجوی برای بار سوم مشروط گردد، از ادامه تحصیل محروم می‌شود.
- ۲- دانشجویی که در یک نیمسال در درسی نمره قبولی کسب نکند، چنانچه در نیمسال‌های بعدی، آن درس یا درس جایگزین را با نمره قبولی بگذراند، نمره یا نمره‌های مردودی قبلی در ریز نمرات تحصیلی دانشجوی باقی می‌ماند، اما در محاسبه میانگین کل دوره بی‌اثر و صرفاً آخرین نمره قبولی، ملاک محاسبه میانگین کل دوره است.
- ۳- گذراندن دروس با استفاده از تبصره ۲، صرفاً برای محاسبه میانگین کل دوره تحصیلی در هنگام دانش‌آموختگی می‌باشد و مشروطی دانشجوی در نیمسال‌های قبل را خنثی نمی‌کند. در ضمن تسهیلات این تبصره شامل درسی که دانشجوی در آن به دلیل تقلب، با حکم کمیته انضباطی نمره ۲۵/ کسب نموده است نمی‌شود.
- ۴- تطبیق و معادل سازی نمرات دروس قبلی دانشجوی با موافقت گروه آموزشی امکان‌پذیر است. به ازای هر ۸ واحد از دروس مذکور، یک نیمسال از سنوات مجاز تحصیلی دانشجوی کاسته می‌شود.

**ماده ۲۴.** دانشجوی پس از انجام کار تحقیقاتی خود و تدوین پایان‌نامه و تأیید استاد راهنما، مجاز است در حضور هیئت داوران از پایان‌نامه خود دفاع کند.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۲۴:

- ۱- استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) با پیشنهاد دانشجو و با تأیید گروه آموزشی حداکثر تا پایان نیمسال اول تعیین می‌شود.
- ۲- برای تغییر استاد راهنما در شرایط خاص، تأیید گروه آموزشی و سپس شورای دانشکده/پژوهشکده لازم است.
- ۳- استاد راهنمای دوم در صورت پیشنهاد استاد راهنمای اصلی و با تأیید گروه آموزشی تعیین می‌شود. استاد راهنمای دوم می‌تواند عضو هیات علمی دانشگاه کاشان با حداقل مرتبه استادیاری و یا دانش‌آموخته دکتری تخصصی در رشته مرتبط با موضوع پیشنهاد از یکی از دانشگاه‌های دولتی کشور یا یکی از دانشگاه‌های معتبر خارجی باشد. در هر حال، تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجوی باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای اصلی انجام گیرد.
- ۴- انتخاب استاد/استادان مشاور، به پیشنهاد استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و تأیید گروه آموزشی از میان اعضای هیات علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط، امکان‌پذیر است.

- ۵- دانشجو موظف است طرح پیشنهادی پایان‌نامه (پیشنهاد) خود را حداکثر تا پایان نیمسال سوم به مدیر گروه آموزشی ارائه دهد.
- ۶- طرح پیشنهادی پایان‌نامه با تصویب شورای گروه آموزشی، سپس شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قابل اجرا بوده با تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.
- ۷- دفاع از پایان‌نامه حداقل سه ماه پس از تصویب موضوع آن در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل انجام است.
- ۸- ترکیب هیات داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، و دو داور متخصص (عضو هیات علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری و با تایید گروه آموزشی) می‌باشد. در صورت عدم وجود داور متخصص مرتبط با موضوع پایان‌نامه در داخل دانشگاه، انتخاب حداکثر یک داور از خارج دانشگاه امکان‌پذیر است. همچنین جلسه دفاع با حضور استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت می‌یابد.
- ۹- دانشجو ملزم است حداقل دو هفته قبل از برگزاری جلسه دفاع، پایان‌نامه را برای داوران مربوط ارسال نماید. چنانچه در جلسه دفاع، اصلاحاتی برای دانشجو تعیین گردد، دانشجو موظف است در فرصت حداکثر دو ماه از روز دفاع، اصلاحات مورد نظر را انجام دهد، در غیر این صورت مشمول پرداخت جریمه مطابق تعرفه مصوب هیات امنای می‌شود.
- ۱۰- مقاله یا مقالات مستخرج از پایان‌نامه دانشجو باید زیر نظر استاد راهنما و با تایید وی چاپ و منتشر گردد.
- ماده ۲۵.** نمره پایان‌نامه در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:
- مردود (کمتر از ۱۴) -قبول با درجه متوسط (۱۵/۹۹ - ۱۴)، خوب (۱۷/۹۹ - ۱۶)، خیلی خوب (۱۸/۹۹ - ۱۸) و یا عالی (۲۰ - ۱۹)
- ماده ۲۶.** ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۴ و موفقیت در دفاع از پایان‌نامه است.
- تبصره ۱. چنانچه میانگین کل دانشجوی کارشناسی ارشد پس از گذراندن تمام واحدهای درسی دوره کمتر از ۱۴ باشد اجازه دفاع از پایان‌نامه را ندارد و تنها یک نیمسال «با رعایت سقف مجاز سنوات تحصیلی» به وی فرصت داده می‌شود تا مجدداً با انتخاب حداکثر ۸ واحد از درس‌هایی که در آن نمره بین ۱۲ تا ۱۴ را احراز کرده است، میانگین کل دوره را به استثنای پایان‌نامه به ۱۴ برساند تا به وی اجازه دفاع از پایان‌نامه داده شود.

تبصره ۲. دانشگاه می‌تواند به دانشجویی که به هر دلیل نتواند در سنوات مجاز دوره تحصیلی را به پایان برساند، برابر ضوابط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را اعطا کند.

تبصره ۳. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع و کسب درجه قبولی از پایان‌نامه است

#### ❖ تبصره الحاقی ماده ۲۶:

۱- تاریخ دانش‌آموختگی در شیوه آموزشی برابر با ثبت آخرین نمره درسی است.

ماده ۲۷. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین پایان‌نامه مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی‌برداری و مانند اینها) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تایید گردد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره. احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر خواهد شد.

#### ج- دوره دکتری تخصصی

ماده ۲۸. مدت مجاز تحصیل در دوره دکتری تخصصی حداقل ۶ و حداکثر ۸ نیمسال است و تحصیل در این دوره به صورت تمام وقت است.

تبصره ۱. در صورتیکه دانشجو در مدت مقرر دانش‌آموخته نشود، دانشگاه اختیار دارد مدت تحصیل وی را حداکثر تا دو نیمسال افزایش دهد.

تبصره ۲. تحصیل هم‌زمان دانشجوی این دوره در همان دوره یا سایر دوره‌های تحصیلی ممنوع است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۲۸:

۱- افزایش مدت مجاز تحصیل دانشجو برای نیمسال‌های نهم و دهم در اختیار شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه، و برای نیمسال‌های یازدهم و بعد از آن در اختیار کمیسیون بررسی موارد خاص است.

۲- ادامه تحصیل دانشجوی پسر مشمول خدمت نظام وظیفه در نیمسال‌های یازدهم و بعد از آن، منوط به موافقت نظام وظیفه در خصوص سنوات ارفاقی است.

۳- دانشجو موظف است پس از موفقیت در ارزیابی جامع، تا زمان دفاع از رساله، هر نیمسال نسبت به انتخاب و یا ثبت مجدد آن اقدام نماید.

۴- دانشجو موظف است پس از اخذ رساله، تا زمان دفاع از آن، در پایان هر نیمسال گزارش پیشرفت کار خود را به استاد راهنما ارائه دهد.

- ۵- دانشجوی انتخاب واحد نکرده یا دانشجویی که ثبت نام وی توسط استاد راهنما لغو شده است، چنانچه تا شروع امتحانات پایانی همان نیمسال تحصیلی درخواست ثبت نام با تاخیر و بازگشت به تحصیل ارائه دهد با موافقت استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و پرداخت جریمه می‌تواند اقدام به انتخاب واحد نماید.
- ۶- در صورت عدم ثبت نام در دو نیمسال متوالی، دانشجو مشمول اعمال مقررات آموزشی می‌شود.
- ۷- دانشجو می‌تواند با موافقت استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و رعایت سنوات مجاز تحصیل، حداکثر دو نیمسال از مرخصی تحصیلی یا حذف نیمسال استفاده کند. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.
- ۸- مرخصی زایمان، مرخصی پزشکی، مأموریت همسر یا والدین و سایر مصادیق مرخصی تحصیلی بدون احتساب در سنوات، حداکثر دو نیمسال است. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب نمی‌شود.
- ۹- دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان، تا نیمسال نهم از پرداخت شهریه آموزشی معاف است، اما برای نیمسال دهم و بعد از آن ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه مصوب هیأت امنای دانشگاه است.
- ۱۰- دانشجوی متقاضی انصراف از تحصیل، باید درخواست انصراف خود را شخصاً یا توسط وکیل قانونی خود به صورت کتبی به مدیریت آموزشی دانشگاه ارائه کند. دانشجو مجاز است فقط برای یک بار و تا دو ماه از تاریخ ارائه درخواست، تقاضای انصراف خود را پس بگیرد. در غیر اینصورت، پس از انقضای این مهلت، حکم انصراف از تحصیل وی صادر می‌شود.
- ۱۱- چنانچه دانشجوی هزینه‌پرداز درخواست انصراف خود را از دو هفته تا دو ماه از آغاز نیمسال تحصیلی ارائه دهد، ملزم به پرداخت شهریه ثابت است و اگر بعد از زمان یادشده باشد، لازم است شهریه به صورت کامل پرداخت گردد.
- ۱۲- چنانچه دانشجوی روزانه مشمول آموزش رایگان در هر بازه زمانی از نیمسال از ادامه تحصیل انصراف دهد، ملزم به پرداخت هزینه آموزش رایگان کل نیمسال به حساب سازمان امور دانشجویان می‌باشد.

**ماده ۲۹.** تعداد واحدهای درسی دوره دکتری تخصصی ۳۶ واحد است که از این تعداد، ۱۲ تا ۱۸ واحد آموزشی و ۲۴ واحد پژوهشی است که در برنامه درسی هر رشته تحصیلی لحاظ می‌شود.

**ماده ۳۰.** نمره ارزشیابی از هر درس به صورت عددی از صفر تا ۲۰ محاسبه می‌شود، حداقل نمره قبولی در هر درس ۱۴ و میانگین کل قابل قبول پس از گذراندن تمام واحدهای آموزشی ۱۶ است.

تبصره: برای ورود به مرحله ارزیابی جامع، کسب میانگین کل حداقل ۱۶ از تمام دروس دوره الزامی است.

❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۰:



۱- دانشجوی ملزم است حد نصاب یکی از آزمون‌های زبان خارجی به شرح جدول زیر را قبل از ارزیابی جامع و دفاع از رساله احراز نماید گواهی نمره زبان دارای اعتبار در بدو ورود دانشجوی، قابل قبول خواهد بود. دانشجویان استعدادهای درخشان برای شرکت در ارزیابی جامع دکتری باید همان حدنصاب لازم برای دفاع را کسب نمایند.

TOEFL PBT	TOEFL CBT	TOEFL IBT	IELTS Academic	TOEPCK (آزمون زبان دانشگاه کاشان)	MHLE	TOLIMO	MSRT	نوع آزمون	
۶۷۷	۳۰۰	۱۲۰	۹	۱۰۰	۱۰۰	۶۷۷	۱۰۰	نمره کل	
۳۶۰	۱۲۰	۴۸	۴	۴۰	۴۰	۳۶۰	۴۰	ارزیابی جامع	حدنصاب
۴۵۰	۱۵۰	۶۰	۴/۵	۵۰	۵۰	۴۵۰	۵۰	دفاع	

۲- ارزیابی جامع در دو مرحله آزمون کتبی و مصاحبه شفاهی به شرح زیر برگزار می‌شود:

۱-۲. حداقل نمره قبولی در ارزیابی جامع ۱۶ است. آزمون کتبی ۷۰ درصد و مصاحبه شفاهی ۳۰ درصد نمره کل ارزیابی جامع را تشکیل می‌دهند.

۲-۲. ارزیابی جامع هر رشته تحصیلی دکتری حداکثر چهار بار در سال؛ در آبان و دی برای نیمسال اول، و در اردیبهشت و تیر برای نیمسال دوم؛ توسط گروه آموزشی یا دانشکده/پژوهشکده مربوط و با نظارت مدیریت تحصیلات تکمیلی برگزار می‌گردد. فاصله زمانی مجاز میان آزمون کتبی و مصاحبه شفاهی ارزیابی جامع، حداکثر دو هفته می‌باشد.

۳-۲. دانشجوی دکتری موظف است در اولین نیمسال پس از اتمام مرحله آموزشی، ارزیابی جامع را انتخاب و حداکثر تا دو هفته قبل از تاریخ برگزاری آزمون کتبی نسبت به اخذ مجوز مربوط از مدیریت تحصیلات تکمیلی دانشگاه اقدام نماید.

۴-۲. اولین فرصت شرکت در ارزیابی جامع، فقط برای نیمسال تحصیلی بعدی قابل تمدید می‌باشد. چنانچه دانشجویان تا پایان دومین نیمسال، در ارزیابی جامع شرکت نکنند، نمره صفر به عنوان نتیجه اولین ارزیابی جامع در کارنامه وی ثبت می‌گردد.

۵-۲. در صورت مردودی در اولین فرصت ارزیابی جامع، دانشجوی باید ارزیابی جامع را در نیمسال بعدی انتخاب و پس از اخذ مجوز از مدیریت تحصیلات تکمیلی در ارزیابی مذکور شرکت نماید. فرصت دوم شرکت در ارزیابی جامع قابل تمدید در نیمسال بعدی نخواهد بود.

۶-۲. در صورت مردودی در فرصت دوم، پرونده دانشجوی برای تصمیم‌گیری درخصوص امکان شرکت مجدد در ارزیابی جامع به کمیسیون موارد خاص موسسه ارجاع می‌شود.

۷-۲. دانشجوی دکتری مجاز است در هر نیمسال تحصیلی حداکثر یک بار در ارزیابی جامع شرکت نماید.

۸-۲. ترکیب مواد امتحانی آزمون کتبی شامل ۲ یا ۳ درس از دروس پیشنهادی گروه آموزشی و با انتخاب استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) تعیین می‌شود.

۹-۲. در مجموعه دروس امتحانی دانشجو، الزاماً یک درس باید توسط غیر استاد/استادان راهنما و مشاور وی طرح و تصحیح شود.

۱۰-۲. هیات داوران مصاحبه شفاهی متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، دو داور متخصص داخلی (عضو هیات علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری و با تایید گروه آموزشی) و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (یکی از اعضای هیات علمی دانشگاه و بدون حق رأی به انتخاب مدیر تحصیلات تکمیلی) می‌باشد. همچنین در مواردی که دو نفر داور متخصص با مرتبه حداقل استادیاری در داخل دانشگاه در دسترس نباشد، دعوت از اعضای هیات علمی موسسات دیگر با مرتبه حداقل دانشیاری به عنوان داور بلامانع است. مصاحبه شفاهی ارزیابی جامع با حضور حداقل استاد راهنمای اصلی، هر دو داور و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت می‌یابد.

ماده ۳۱. «تغییر رشته» یا «انتقال» دانشجوی دوره دکتری تخصصی در همان دانشگاه یا سایر دانشگاه‌ها (دولتی یا غیردولتی) ممنوع است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۱:

۱- در موارد خاص، دانشجو می‌تواند با موافقت گروه آموزشی به دانشگاه کاشان یا سایر دانشگاه‌های کشور میهمان شود.

۲- دانشجوی دوره روزانه سایر دانشگاه‌های کشور، در نیمسال‌های میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه مطابق تعرفه دانشجوی نوبت دوم به دانشگاه کاشان می‌باشد.

۳- دانشجوی نوبت دوم در دوران میهمانی در دانشگاه کاشان، ملزم به پرداخت شهریه ثابت و متغیر به این دانشگاه می‌باشد. در ضمن چنانچه دانشجوی نوبت دوم دانشگاه کاشان، به سایر دانشگاه‌های کشور میهمان شود، در دوران میهمانی، ملزم به پرداخت شهریه ثابت به دانشگاه کاشان می‌باشد.

ماده ۳۲. تصویب طرح پیشنهادی رساله دکتری در گروه آموزشی پس از گذراندن موفقیت‌آمیز ارزیابی جامع، شرط لازم برای اجرای رساله در دوره دکتری تخصصی است.

تبصره: رویکردها و سیاست‌های کلان برای جهت دهی به محورهای مطالعاتی و تحقیقاتی دانشجویان در انتخاب موضوع و نگارش رساله از سوی معاونت پژوهش و فناوری دانشگاه تعیین، و ضوابط و شرایط اختصاصی انجام آن در قالب رساله را شورای آموزشی دانشگاه تصویب می‌کند.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۲:

- ۱- دانشجوی موظف است طرح پیشنهادی رساله (پیشنهاد) خود را حداکثر تا یک سال پس از قبولی در ارزیابی جامع و حداکثر تا پایان نیمسال ششم و از طریق استاد راهنما به مدیر گروه ارائه دهد.
- ۲- طرح پیشنهادی رساله با تایید شورای گروه آموزشی، سپس با برگزاری جلسه دفاع از آن در حضور هیات داوران و آنگاه تصویب در شورای دانشکده/پژوهشکده قابل اجرا بوده و با تصویب در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه رسمیت می‌یابد.
- ۳- هیات داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور و سه داور متخصص (عضو هیات علمی گروه آموزشی با مرتبه حداقل استادیاری) هستند که در گروه آموزشی تعیین می‌شوند. در صورت عدم وجود سه عضو متخصص مرتبط با موضوع رساله در گروه آموزشی، انتخاب حداکثر دو داور از خارج گروه امکان‌پذیر است. در این حال، یکی از داوران خارج از گروه آموزشی می‌تواند از خارج دانشگاه با حداقل مرتبه‌ی دانشیاری انتخاب شود. جلسه دفاع از پیشنهاد با حضور استاد راهنما (استاد راهنمای اصلی) و دو داور داخلی رسمیت می‌یابد.
- ۴- چنانچه در جلسه دفاع از پیشنهاد، اصلاحاتی برای دانشجوی تعیین گردد، دانشجوی باید حداکثر در مدت دو ماه، نسبت به انجام اصلاحات موردنظر هیات داوران اقدام نماید. در غیر این صورت، دانشجوی ملزم به دفاع مجدد از موضوع رساله خواهد بود.

**ماده ۳۳.** دانشجوی دوره دکتری تخصصی مجاز است علاوه بر استاد راهنمای اصلی، استاد راهنمای دوم نیز داشته باشد. استاد راهنما به درخواست دانشجو و از میان اعضای هیئت علمی دارای شرایط دانشگاه محل تحصیل و با مرتبه علمی حداقل استادیاری با تایید گروه آموزشی تعیین می‌شود. انتخاب استاد/استادان مشاور به پیشنهاد استاد راهنما و تایید گروه آموزشی از میان اعضای هیئت علمی یا افراد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط، امکان‌پذیر است.

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۳:

- ۱- استاد راهنمای دوم می‌تواند عضو هیات علمی دانشگاه کاشان با حداقل مرتبه استادیاری و یا دانش‌آموخته دکتری تخصصی در رشته مرتبط با موضوع پیشنهاد از یکی از دانشگاه‌های دولتی کشور یا یکی از دانشگاه‌های معتبر خارجی باشند. در هر حال، تمام فعالیت‌های علمی و پژوهشی دانشجوی باید با هدایت و نظارت استاد راهنمای اصلی انجام گیرد.
- ۲- در موارد خاص تغییر استاد راهنما با تایید گروه آموزشی و شورای دانشکده/پژوهشکده قابل بررسی و تصمیم‌گیری است.

**ماده ۳۴.** دانشجو پس از تدوین رساله و مشروط بر تأیید استاد / استادان راهنما از حداقل کفایت دستاوردهای علمی (چاپ یک مقاله علمی - پژوهشی معتبر و مستخرج از رساله و یا ثبت پتنت خارجی)، مجاز است در حضور هیئت داوران از رساله خود دفاع کند.

تبصره: محدوده شاخص‌های کفایت دستاوردهای علمی توسط معاونت آموزشی و با مشارکت معاونت پژوهش و فناوری تعیین و پس از تصویب در شورای آموزشی دانشگاه قابل اجرا است

#### ❖ تبصره‌های الحاقی ماده ۳۴:

- ۱- دفاع از رساله حداقل شش ماه پس از تصویب موضوع آن در شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه قابل انجام است.
- ۲- برای صدور مجوز دفاع، مقاله‌ی علمی-پژوهشی پذیرش‌شده با تأیید معاون پژوهشی دانشکده/رئیس پژوهشکده نیز قابل قبول است.
- ۳- نام دانشجو و استاد راهنمای اصلی باید به عنوان نویسنده در مقاله/پتنت ذکر شده باشد. همچنین سایر نویسندگان مقاله/پتنت موردنظر می‌توانند از میان استادان راهنما/مشاور باشند.
- ۴- اعتبار علمی-پژوهشی مقاله و نیز مستخرج بودن کامل مقاله/پتنت از رساله باید به تأیید شورای گروه آموزشی برسد.
- ۵- ترکیب هیات داوران متشکل از استاد/استادان راهنما، استاد/استادان مشاور، و سه داور متخصص (عضو هیات علمی دانشگاه با مرتبه حداقل استادیاری و با تأیید گروه آموزشی) و نماینده تحصیلات تکمیلی دانشگاه (یکی از اعضای هیأت علمی دانشگاه و بدون حق رأی به انتخاب مدیر تحصیلات تکمیلی) می‌باشد. حداقل یکی از داوران متخصص باید از خارج گروه و با حداقل مرتبه‌ی دانشیاری باشد. در شرایط خاص، یکی از داوران خارج گروه می‌تواند از متخصصان حرفه‌ای انتخاب شود. همچنین جلسه دفاع با حضور استاد راهنمای اصلی، هر سه داور و نماینده تحصیلات تکمیلی رسمیت می‌یابد.
- ۶- دانشجو ملزم است حداقل سه هفته قبل از برگزاری جلسه دفاع، رساله را برای داوران مربوط ارسال نماید. چنانچه در جلسه دفاع، اصلاحاتی برای دانشجو تعیین گردد، دانشجو موظف است در فرصت حداکثر سه ماه از روز دفاع، اصلاحات مورد نظر را انجام دهد، در غیر اینصورت مشمول پرداخت جریمه مطابق تعرفه مصوب هیات امنای دانشگاه می‌شود.
- ۷- دانشجو موظف است مقاله یا مقالات مستخرج از رساله خود در دوره دانشجویی و حتی پس از دانش‌آموختگی را زیر نظر استاد راهنما و با تأیید وی چاپ و منتشر کند.

**ماده ۳۵.** نمره رساله در میانگین کل محاسبه نمی‌شود و ارزشیابی آن به صورت کیفی و به شرح زیر انجام می‌شود:

مردود (کمتر از ۱۶) - قبول با درجه خوب (۱۶ تا ۱۷/۹۹)، خیلی خوب (۱۸ تا ۱۸/۹۹) و یا عالی (۱۹ تا ۲۰).

تبصره ۱. چنانچه ارزشیابی رساله، مردود اعلام شود، با تأیید هیئت داوران، حداکثر یک نیمسال تحصیلی به دانشجوی اجازه داده می‌شود تا پس از اعمال نظرات اصلاحی هیئت داوران، یک بار دیگر در جلسه دفاع شرکت و از رساله خود دفاع کند.

تبصره ۲. دانشجویی که در سنوات مجاز تحصیلی با موفقیت از رساله خود دفاع نکند، با رعایت ضوابط مربوط فقط گواهی گذراندن واحدهای درسی را دریافت می‌کند.

ماده ۳۶. ملاک دانش‌آموختگی، گذراندن کلیه واحدهای دوره، داشتن میانگین کل حداقل ۱۶ و موفقیت در دفاع از رساله است.

تبصره. تاریخ دانش‌آموختگی، روز دفاع با کسب درجه قبولی از رساله است.

ماده ۳۷. چنانچه دانشجو در حین تحصیل و انجام پژوهش و تدوین رساله مرتکب تخلف علمی (جعل، تقلب، کپی برداری و مانند اینها) شود و تخلف او از سوی دانشگاه تأیید گردد، از ادامه تحصیل محروم و اخراج می‌شود.

تبصره: احراز و اثبات تخلف علمی دانشجو پس از اتمام تحصیلات از سوی دانشگاه، منجر به ابطال مدرک تحصیلی صادر شده خواهد شد.

ماده ۳۸. مسئولیت حسن اجرای این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد آن بر عهده معاون آموزشی وزارت است.

#### ❖ تبصره الحاقی ماده ۳۸:

۱- مسئولیت حسن اجرای شیوه‌نامه اجرائی این آیین‌نامه و پاسخگویی قانونی به آن بر عهده دانشگاه و نظارت بر اجرا و تفسیر مفاد تبصره‌های الحاقی عهده معاون آموزشی و تحصیلات تکمیلی دانشگاه است

## پیوست آیین‌نامه دوره های آموزشی

۱. وزارت: منظور وزارت علوم تحقیقات و فناوری است.
۲. دانشگاه: منظور هر یک از دانشگاه‌ها و موسسه های آموزش عالی و پژوهشی دارای مجوز تاسیس از مراجع ذی ربط که مجری دوره های کاردانی، کارشناسی ناپیوسته، کارشناسی پیوسته، کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی هستند.
۳. آموزش رایگان: منظور آموزش دانشجو در طول سنوات مجاز دوره تحصیلی، بدون پرداخت هزینه (در دانشگاه‌های استفاده کننده از بودجه عمومی دولت) است.
۴. دانشجو: فردی است که یکی از رشته های دوره های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی مربوطه را دریافت کرده است.
۵. دانش آموخته: فردی است که یکی از رشته های دوره های تحصیلی مصوب را با موفقیت به پایان رسانده و برابر ضوابط معین، گواهی یا مدرک تحصیلی را دریافت کرده است.
۶. حضوری: شیوه ای از پذیرش است که دانشجو به صورت تمام وقت در فعالیت های تحصیلی دانشگاه شرکت می کند.
۷. غیر حضوری: شیوه ای از پذیرش است که دانشجو بدون حضور در دانشگاه، فعالیت های تحصیلی دارد.
۸. نیمه حضوری: شیوه ای از پذیرش است که بخشی از آموزش آن حضوری و بخش دیگر غیر حضوری به انجام می رسد.
۹. شهریه پرداز: منظور آموزش دانشجو در یک دوره تحصیلی، به ازای پرداخت هزینه ها است.
۱۰. نیمسال تحصیلی: بازه زمانی تعیین شده که شامل ۱۶ هفته آموزش و ۲ هفته امتحانات پایانی است.
۱۱. بازه تابستانی: بازه زمانی شامل ۶ هفته آموزش و ۱ هفته امتحانات است.
۱۲. برنامه درسی: مجموعه به هم پیوسته ای از دروس هر رشته تحصیلی با هدفی مشخص، مصوب مراجع قانونی است.
۱۳. واحد درسی: ارزش مقداری درسی است که مفاد آن برای هر واحد نظری ۱۶ ساعت، عملی یا آزمایشگاهی ۶۴ ساعت و کارآموزی ۱۲۰ ساعت در طول یک نیمسال تحصیلی یا بازه تابستانی است و طبق برنامه درسی مصوب اجرا می شود.
۱۴. درس جبرانی: درسی است که با تأیید گروه آموزشی، گذراندن آن برای رفع کمبود دانش یا مهارت دانشجو، در آغاز دوره تحصیلی، ضروری تشخیص داده می شود.
۱۵. مشروطی: وضعیت تحصیلی است که دانشجو در یک نیمسال، بر حسب مقررات هر دوره تحصیلی، معدل کمتر از حد نصاب تعیین شده در آن دوره را کسب کرده باشد.
۱۶. رشته تحصیلی: یک شعبه فرعی از شاخه های علمی که به لحاظ موضوع دارای قلمرو مشخص و متمایز از سایر شاخه های علمی است و به احراز دانش تخصصی، مهارت یا کارآمدی معینی می انجامد.
۱۷. گرایش تحصیلی: به شعبه ای از کی رشته که ناظر بر وجه تخصصی آن باشد، اطلاق می شود. اختلاف درس ها در دو گرایش از یک رشته، نباید از ۷۰ درصد کل واحدهای رشته بیشتر باشد.
۱۸. کاردانی پیوسته: دوره تحصیلی است که دارندگان مدرک دیپلم، (در نظام آموزشی داری پیش دانشگاهی بدون نیاز به گذراندن دوره پیش دانشگاهی) به آن وارد می شوند و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نایل می آید.
۱۹. کاردانی ناپیوسته: دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی، (در نظام آموزشی داری پیش دانشگاهی) به آن وارد می شوند و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کاردانی نایل می آید.

۲۰. کارشناسی پیوسته: دوره تحصیلی پس از دوره متوسطه است که فرد پس از اخذ دیپلم و گذراندن دوره پیش دانشگاهی (در نظام آموزشی دارای پیش دانشگاهی) به آن وارد شده و با گذراندن حداقل ۱۳۰ واحد درسی طبق برنامه درسی مصوب، به دریافت مدرک کارشناسی نایل می‌آید.

۲۱. کارشناسی ناپیوسته: دوره تحصیلی است که پس از دوره کاردانی (پیوسته یا ناپیوسته) آغاز و با گذراندن حداقل ۶۸ واحد درسی طبق برنامه مصوب، به دریافت مدرک کارشناسی منتهی می‌شود.

۲۲. کارشناسی ارشد: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی آغاز می‌شود و شامل ۲۸ تا ۳۲ واحد درسی است.

۲۳. دکتری تخصصی: دوره تحصیلی است که پس از دوره کارشناسی ارشد آغاز می‌شود و شامل ۳۶ واحد درسی است.

۲۴. گروه آزمایشی: مجموعه رشته‌های تحصیلی در دوره متوسطه است که با توجه به مواد آزمون مشترک، دسته‌بندی می‌شود.

۲۵. گروه آموزشی: بنیادی‌ترین واحد سازمانی دانشگاهی متشکل از تعدادی عضو هیئت علمی با تخصص مشترک، در یک رشته علمی خاص یا چند رشته متجانس که به منظور ایجاد و اجرای آن رشته تحصیلی در دانشگاه تشکیل می‌شود.

۲۶. دوره هم‌عرض: دوره‌ای است که در مجموعه گروه‌های آموزشی هم‌راستا تعریف شوند.

۲۷. شورای آموزشی: یکی از شوراهای تخصصی در نخستین سطح سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی راهبردی در امور آموزشی دانشگاه است که به منظور ایجاد هماهنگی و تسهیل در امور اجرایی مرتبط با تحصیل دانشجو در حوزه معاونت آموزشی و تحصیلات تکمیلی تشکیل می‌شود.

۲۸. شیوه آموزشی - پژوهشی: شیوه‌ای تحصیلی در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی که برنامه درسی مربوط به آن، علاوه بر واحدهای درسی، مشتمل بر اجرای یک پروژه تحقیقاتی است که منجر به پایان‌نامه و یا رساله می‌شود.

۲۹. شیوه مجازی: شیوه آموزشی در دوره کارشناسی یا کارشناسی ارشد است که دانشجوی آن برابر ضوابط معین پذیرفته و ثبت نام می‌شود و به کمک فناوری اطلاعات و ارتباطات، تحصیل می‌کند. در این شیوه دانشجو نیمه حضوری یا غیرحضوری تحصیل می‌کند.

۳۰. ارزیابی جامع: بررسی همه‌جانبه از توانمندی‌های آموزشی و پژوهشی دانشجوی دکتری تخصصی است که پس از گذراندن واحدهای دوره برگزار می‌شود.

۳۱. راهنمای آموزشی: عضو هیئت علمی آگاه و مسلط به امور آموزشی و پژوهشی است که از سوی دانشگاه انتخاب می‌شود تا از تایخ ورود تا پایان دوره تحصیلی، راهنمای تحصیل دانشجو باشد.

۳۲. پایان‌نامه: مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره کارشناسی ارشد و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی و با راهنمایی استاد/استادان راهنما و حسب مورد بر اساس استانداردهای پژوهشی تدوین می‌شود.

۳۳. رساله: مستند علمی است که در فرایند تحصیل دانشجوی دوره دکتری تخصصی و از طریق تحقیق در یک حوزه معین از رشته یا گرایش تحصیلی، با راهنمایی استاد / استادان راهنما و بر اساس استانداردهای پژوهشی با هدف توسعه مرزهای دانش تدوین می‌شود.

۳۴. استاد راهنما: یکی از اعضای هیئت علمی و یا فرد دارای مدرک دکتری تخصصی است که مسئولیت راهنمایی دانشجو را در انجام پایان‌نامه یا رساله بر عهده دارد.

۳۴. استاد مشاور: یکی از اعضای هیئت علمی و یا فرد دارای صلاحیت با تخصص مرتبط است که مسئولیت مشاوره دانشجو را در انجام پروژه، پایان‌نامه و یا رساله بر عهده دارد.

۳۵. هیئت داوران: اعضای هیئت علمی یا افراد متخصص دارای صلاحیت دانشگاهی هستند که برای ارزیابی کمی و کیفی پایان‌نامه و یا رساله دانشجو در دوره کارشناسی ارشد و دکتری تخصصی مطابق دستورالعمل اجرایی مصوب دانشگاه انتخاب می‌شود.